

Асламассем чăваш кёввине тĕнчипех янраттараççĕ • 2 стр.

ХЫПАР

1997 çулхи январен
30-мĕшёнче тухма пусланă

6(979) №,
2017,
нарăс/февраль,
18
Хакĕ
иреклĕ.
16+

“ЧĂВАШ
ХĒРАРĀМĒ” –
20 ÇУЛ

Хаçам –
мăван пекех

Ашă кăмаллă çак хаçат маншăн тус та, тăван та пулса тăвĕ – чуна çывăх кăларăма темиçе çул каяллах çырăнса илме пусларăм та унтанса çыхăннăва татмăстăп. Анне пек ачашшăн, аппа пек çирĕпĕн, иймăк пек çепĕççen калаçать вăл. Кирлĕ чухне тиркет, ас пама та ўркенмest, пулăшу алли те тăсать. Ахальтен мар “Чăваш хĕрарăмне” шанаççĕ çынсем. Вулакансен хăçат страниçисенче кун çuti куракан çырăвëсем шăпах çакна çирĕплетeççë.

Хаçатăн черетлĕ номерне чăтайми кëтетĕп. Чуншăн ытла та çывăх-çке вăл. Хам та чăваш тата хĕрарăм пулнă май чунпа кăна мар, ёçпе çыхăннă самантсем те чылай асăрхатăп унта. Право хуралĕнче тăрăшнă май хам та хаçат валли статьясем çырсах тăрăтăп, чун ыратăвне вулаканпа пайлатăп. Юлаш-ки вăхăтра семье управчи те шуçлак çуп çине тăма пусланы питĕ пăшăрхантарат. Ирексĕрех хамăр ўншë тапхăр аса килет.

Анне... Пуриншĕн те чи сутă сăнар та чи çывăх çын вăл. Ачашласа, тутлă çитерсе, хитре тăхăнтартса ўстермен пире. Вăлрама та, усал ёç тума та хăнăхтарман. Ёçе вĕрентнë, йăлтах ёç урлă воспитани панă. Тутлă çиес килет-и? Хитре тăхăнас килет-и? Лайăх вĕрен, тăрăшса ёçле, çेşrыва юрăхлă çын пул... Çавăн пек вĕрентнë пире аннесем.

Паян та хĕрарăмсene аннесен сутă сăнарне управа, вĕсем пире ырра вĕрентнине ашă хывма чĕнse калас килет. Хаçат та шăпах çакна вĕрентет-çke: семье вучăхнăн ашшине упрама, ачасене тĕрëс-тĕkel ўстерме, вĕсene çирĕп çунат пиллесе инсë вĕçtermе. Юратнă кăларăмпа пĕрле пурнăча лайăхрах йĕркелеме тăрăшасч. Йăлтах хамăртан килет-çke.

Хаклă «Чăваш хĕрарăм», тусам, тăванам! Эмĕрү вăрăм, çулу тăкăр пултăр, йыш хушăнса-çусе кăна пытăр. Редакцире вăй хуракансене ёнăçу тата телей сунатăп!

Çанмаллăк

кăнтăрла çĕрле
18.02 -06 -03
19.02 -05 -03
20.02 -02 -05
21.02 -07 -09
22.02 -06 -09
23.02 -08 -06
24.02 -05 -07

ЧĂВАШ ХĒРАРĀМĒ

Анне, аппа та иймăк, мăшăр... Эсир пуртанса кил-çуртам ашă

Хаçата электронлă адреспа та çыру çырma пултаратăп: zuwxeraram@mail.ru.

● Арçын ача çуратма кăна
кирлĕ-ши? 4 стр.

● Вилĕмпе кĕрешекен арăмне
упăшки айăпа хăй çине илме
ыйтнă 5 стр.

● Путене килте
чĕпĕ кăлармасть 8 стр.

● Савнине тавăрас тесе çĕрĕпе
çывăраймарăм 9 стр.

Сывлăха
çирĕплетекен уяв

Иртнë канмалли кунсенче çेşrываçех анлă сарăлнă амăрту – “Раççey йĕлтĕр йĕр” – хастарсене, çывăх пурнăç йĕркине кăмлакансене 35-мĕш хутчен пухрë. Чăваш республикинче ёна 2005 çултанпа йĕркелесçç. Кашни районтах иртекенскерне хăлăх хастар хутшăнат. Ахальтен мар йĕлтĕр çырас текенсен ыышшë те çулленех ўсет. Кăçал акă тĕрлë үсемри 60 пине яхăн çын хутшăннă. Спорт уявне ЧР Пуслăхе Михаил Игнатьев учрë.

– Паян пирĕнне старта пĕтĕм Раççey тухать. Эсир ачăрсемпе, юлташăрсемпе, тусăрсемпе, асандер-аслаçăрпа спортан çак уявне çуллен хутшăннăшан сире чунран тав тăватăп, – терĕ вăл патшалăх хăлăха çывă та вайлă, пултаруллă та çирĕп тĕллевлĕ тума тăрăшнине палăртса.

Михаил Васильевич пирен республика халăха спортта туслаштарас кăтартусем-пе Раççeyре курăмлă вырăн ыышăннине

аса илтерчë. Паянхи куна 176 пултаруллă ывлă-хĕрĕмĕр – Раççey пĕрлештернë ко- мандисен ыышшëнчë. Чылайшшë çитен-вĕ-семпе савăнтарсах тăрат. Татьяна Аки- мова биатлонист кăтартăвëсем те курăмлă.

– Паян кашниех медале тивëсеймë, çапах кашниех çентерë, мĕншшëн тесен ырă кăмл-туйăмпа, хавхаланула хăпартлан-тар, – терĕ амăртăвăн тĕп судий Геральд Салдимиров.

Тĕп старт, паллах, яланхиллех Шупашкарта иртре. Кунта 13,5 пин çын йĕлтĕр çырç. Аэропорт таврашĕнчى амăрту яланхиллех вип-чупуран пусланчă. Старта республика Пуслăхе Михаил Васильевич пĕрлех мăшăр Лариса Юрьевна та тухрë.

Йăлана кĕнĕ йĕркеле уяв хутшăннă чи опьтлă йĕлтĕрçесене палăртреç. Вĕсем – Леонид Никуфоровла Вера Орлова. Иккëштĕ 84 çулта, апла пулин тă йĕлтĕр çырма пăрахмаççë-ха. Чи çамрăк-ки – 144-мĕш ача садне çûрекен 2,5 çулти Дарья Иванова. Професси шайёнчë чупакансен 3, 5 тата 10 километр дистанцисене медальсene салатрëç.

Татьяна НАУМОВА.

Çырăнтару-2017

“Хыпар” Издательство çурçен кăларăмсene
2017 çулан II çурринче илсе тăмашкăн çырăнтарма пусланă.

Пуш уйăхен 31-мĕшĕччен

«ХЫПАР» – 624 тенкëпе, «ХЫПАР-эрнекуна» – 286,92 тенкëпе,
«ЧĂВАШ ХĒРАРĀМНЕ» 316, 74 тенкëпе кашни çыхăну уйрăмĕнчех çырăнтараççë.

ПИРЕ ХУРАВЛАСЦЕ

Ашшә пепкисене пулайшмасы

Хисеплә «Чаваш хәрарәмә» редакцияне ёслекенсем!

Хаңатка кашни сұлах қырынса идетәп. Интересленсе вулатәп та хәш чухне темччен шүхәша кайса ларатәп. Чаваш хәрарәмәсем төрт-нуша кураңчә, қав вәхәтра арсынсем ырләхра пурәнаңчә. Ёслесе семьеңе тәрантармалла-и, ачасене садике леңмелле-и, шкула әсатмалла-и, чирлесен эмел памалла-и – ним ңинчен те шүхәшламаңчә. Пүртө перешкел мар паллах.

Ача қуратмалла төңчә. Иккәмешнә күн қути қатартнашан амашен капиталне парасын. Җапаң вәл қурт илме қитмest.

Арсын-хәрарәмә иртөхе зерх серепине көрсө ўкрә. Ачисене пәхманран ашшә-амашен прависәр хәвәрасын. Патшаләх уқыпие пурәна мәренинде қитрәп. Төрәс-и вара қака?

Хальхи әмбәкесем хут уйәрттармасын пәрле пурәна хәнәхса кайрең. Ача қуралсан арсын хәрарәмә пәрахса хәвәрни сахал-и? Төрәссипе, хамән хәрән шәпти та канәс памасты. Камран пулайшы ыйтмалла-ши?

Хәрәм Комсомольски район каччипе паллашәр. Вәсем пәрле пурәна сине хирәслемерәм. 2013 қулта пәрремеш ача қуралчә. Арсын пәр қул ёслеме үрекелерә. Уқынине нумай илсе килмесен тә хәрәм ача валия яласен илтерә. 2015 қулта тата ыыш хүшрәс вәсем. Иккәмеш ача қуралнашан амашен капиталне тивәрәп.

Әртөмә үйәхән 2-мәшәнчә ашшә тәпренчәкне ача қуратмалли қуртран илсе тухрә. Утә-сурла үйәхәсендә ёслеме тесе кайре тә каялла килмерә. Пәр пуста парса пулайшмасы, ачисене курас тесе тә вәткеленмест.

Халә хәрәм ашшә-амашен патенчә пурәнаты. Комсомольски районенчى суд приставесенчен пулайшы ыйтса қырчә. Мәнүксен ашшә құлталақра пәр хүтчен 5 пин тенкә ярса пачә. Урәх унтаппа нимәнле сас-хура та қук. Яваптыттарма май қук-ши вара әна? Чун ыратать, хәрәм тә әмбәл мар. Үнән та чәри вырәнне чул чикмен.

Пәрремеш мәнүка ашшән хушамаңчә қырттарнә. Тәпри амашене пәрещекел хушаматлә. Комсомольски районенчى Владислав Артемьевран мәнле майпа алимент шыраса илмелле-ши? Ачисене пәхманашан ашшән чунә ыратмасы-ши?

2 мәнүклә ВАЛЕНТИНА.

Тәвай районе.

Қырәва тәрәслеме Комсомольски район администрациине ярса патамәр. Пүсәләх құмәнчен, социалла ыйтусеме ёслекен Надежда Петровәран қапла хурав илтәмәр:

«Валентинән хәрә тата үнән мәнүкесем Комсомольски районенчى низхәсан та пурәнман. Вәсем қақанта пропискара тәмәс. Владислав Артемьев, 1993 қулта қуралнәсер, тәтшаха Мұскава ёслеме сүрәнә. Халә вәл Әрпүрәл администрәйнчә вай хураты. Суд приставесем үнпа курса калаңа. Вәл қитесе вәхәтра мәшәрәп ачисене үкә-тенкәп пулайшма шантараты».

ЧУНРИ

А х, а ча м...

Нумай амаше пекех эпә тә хамән телесе ачара тупрәм, әмәтсендесе тә үнпак қыхәнтарта. Әна пәчкен лайххипе япәххине үйәрмә, әшә хәнәхтарма әнталтәм. Анчах яланах әпир паләртән пек пулайшмасы қав. Тәпәр чухне хавшакрах ача та қуралаты. Апла пулин тә ашшә-амашен явлапәх түйәмнә құхатмалла мар. Ачан шәпти паллә мар пулин тә аслисен үнән пурәшшән көрешмелле.

Мәнле пулсан та ачапа үса қылайшра ытларах пулайшмасы. Җакә қәләткене қирәплеме пулайшать қең мар, тавраләхса сәнаса үнпа киленме тә хәнәхтарать. Пепкен сисәм-түйәм тәнчән вәрәнтарә. Құтқанталяк илеме тәм тесен тә вай-хәват хушать.

Ывәләм ыттысенден үйәрлесе тәнишән малтан чунран күлянта-ха, җапаң вәл үңсөсемен пурнаң қине ывәррән пәхма ан хәнәхтәр тесе ывәрләхсендесе пайлама әнталтәм. Анчах тимләх қителәкхе үйәртәм пулин тә үнән ыйтәвәсендесе пәччен татса пама пултаратымасса түйәм. Айқинчен пулайшы кирлехчә, мәншән тесен эпә – амаше – халтап кайнаңчә, тәрекәм қуңа.

Түрра шәкәр, қул ңинче лайх қынсем тәл пулчәс. Ача-пәча поликлиникане түхтәрпа паллашәр. Әмәтсендесе ыртәвәрә әна тәпән каласа патам. Мәнән хуравсендесе вәл чир пүсламаңшән сәлтавнә тупма тәрәшәр. Силемелли майсендесе паләртән май психотерапи сеансесем кирлине систерчә.

Вәхәт иртәп. Ачам вәхәт қитсендесе тә чөлхе түннәмаса паллашәр. Каласа пүсласан та сәмахесем пәлханчак түхрәс. Шкула кайма вәхәт қитсендесе үнта үрәмә кәмәлә қуқине каларә. Әшә сәмахпа хавхалантарса ывәррән пулин тә үкәтә көртнәчә. Пәтәмешле пәлү паракан шкулта көчән

Класра вәренин май тантәшсемпесе пәр чөлхе тупайманран /отшәннатчә/ түхтәр сәнәвәпесе ятарлә шкулах құсарма тиврә. Кайран та, аспәл класса, қывайхи шкулсене әс пулайшын ачасемпесе хутшәннашан пулмарә. Психиатр ачана пәччен халылән вәренимлли спрэвака туса пачә. Каярах каллех ятарлә шкулах қаймалла пулчә.

Паянхи түй

Пәләшәм түя чәнчә: университетән медицина факультеттәнчә вәренекен кәбән хәрне кашча парать иккән. Шавлә түй Шупашкарта, хәтлә ресторанта иртмелле. Җайлай хүшә пулманчә хулари ресторон-столовайри түйра. Хамәрән та авлантармалли-хәр памалли пур та каштах опыт пухас, қынсендесе вәренес тесе мәшәрәмпа қула туласе терәмәр.

Малтанах түя тапранса пәләшән райцентри хваттерне қитрәмәр. Қын нумаях мар кунта. Хуларан 5 автомашинә килсе хәрне кәнтарлах илсе кайнә-мән. 15 сехетре ырнаңчә. Пирән тәп меро-приятие ресторона 17 сехет тәлне қитмелле.

Чылайшә түя хәйсен әмбәл автомашинипе кайрәп. Камән «тимәр лаша» қук – вәсем вали шурә тәслә «ГАЗель», – терә кил хүчү.

... Эпә шүхәша кайрәп. Хам мәшәрләннине аса илтәм. 22 түй арәмә епле савантарнайчә ман мәшәрән яләнчә. Эй, епле хәвәрт үшәннаты иккән пурнаң. Эпир, түя килнә 4 әмбә, Шупашкар шурә микроавтобуса вәстәртәмәр.

Паләртән вәхәтченек қитрәмәр тәп хулана. Пысәк апат-қимәс предпринятийн иккәмеш хутенчә пулать-мән савәк түй. Уява пүстәрәннә, кәпәр түмләннә халәк шавлаты қең. Хәрпе кашчана лартә лимузин қитсә чарәнчә тә пурте пәрле зала вакарәмәр. Аңсамбл Мендельсон кәнвии-нә мәнаслән вылять. 200 қынна ышәннакан зала көрсө вырнаңәмәр. Тәрлә тәслә

қула ялкайшать вәл. Сәтелә-сем апат-қимәс авәнса қең тәрәп.

Чаваш қаң савәннине сәмәх-па та каласа пәттерес қук: пәр түпшүра шампань эрәх выляса илни тә, клоунсем үяв тәршшәпх вар тытса күлтарни тә, ура хүсса ташланин тә...

Парнесем пама тытәнчәс. Нумайшә үкә чикнә конверт тыттарса сәмәх калать. Хәрән күкамәш хәй килте тытакан хур мамәкәнен хатәрләнә минтер пачә. Людән ашшәпе амаше кашни пәрер пин евро, кашчан вара пәрер пин доллар тыттарчә...

– Эй, Тура, – терәмәр эпир мәшәрәмпа хамәр пәр пин тенкә чикнә шурә конверта парнесен курупкинә янә май. – Кунта та ют әрәпшын үкүз хүсса пулма пүсланә иккән.

Сүрәп қитесе түпнен түй ячепе фейерверк қути йәмәхтарчә. Җамәрк мәшәрпа пәрле эпир тә түперен аялла-ла вирхәнекен, тәрлә тәслә хәмән сапакан ялтар қула сәнаса тәтәмәр.

Иртнинче юлташа пасарта тәл пултам. – Хәрнән питех тә шеп түй туса патән вара, мән хака ларчә қак мероприяти? – терәмә хайхискере. – Бәрттәнләх ку. Ывәлна авлантарса кур, хакне пәлән, – терәләх! ләх! кулса.

Георгий БОРЗИН.

Ачана сүсәр тесе ышәннашан пулсан күнпа киләшме сәнчә психиатр. Җакә пурлә өнчен әмбәлләх қең күрессе ёнен-терчә. Сәмахран, ачана капарттарах түмләннине та май пур үн пек. Пүс мимине ёслеттерекен үсаллә апат-қимәс хатәрләмә тә ансатрах. Пүртө қителәкә шалу иләмәсшә вәт. Пушшег тә, чирлә ача амашен ытларах килте лар-ма тивет.

Людмила Николаевна пәтәмләтнә тәрәх, ывәлән нерв тытәмә хавшакрах. Үйәвәр лару-тәруран хүтәләймәрәм қас... Хирәсү-харкашусәр әмбәсеме үснә ачасем сәпайлә-рах, асләрах қитенни түтнәчә.

Ывәләм қимәсәр тә хәйосәр пүлән пирки чунә әмәрләх аман-са юласран шикләтәм. Кәмәл-түйәмнә ысвәх қынна та пул-лин үсма вәрентәр тесе ытларах үнпа пулма тәрәшәр.

Халә ывәл 8 класра вәренет. Вәренүре хам пулайшмасыр әлкәрсө пыраймасы. Анчах тантәшсемпесе хутшәнни тә, парта хүшшине хәйнә ләпкә тытма пултарни тә савантарать мана. Вәрентекене итлемеллине, хүшшине пурнаңлама тивнине, шкул хысән малалла вәренмеллине хале әнлантаратәп. Малтанләх 9 класс пәтәрнине үрәп-плетекен аттестат кирлә-ха. Ывәла хәйән вай-халне шан-маллине, қынпа хутшәннашан пурнамаллине тә тәтшаха үрәп-плететәп. Пурнаңләх шанләхнә шашне хывма тә тәрәшатәп. Кәнеке вуламаллине, җакә әс-тәна атлантарнине тә тәтшашаса илтеретәп. Пәчәккән пулса пыраты пек...

Психиатр патне кайма, ывәрләхә усма, пулайшы ытларах үнпа пулма тәрәшәр. Үснә үснә ачасем сәпайлә-рах, шикләнмелле мар тесшән эпә. Вәл чынләхпа ысвәх қынна та пулайшы ытларах үнпа пулма тәрәшәр. Ним тума пәлмесәр атрана вәхәтра үл кәтартать.

Елена НИКОЛАЕВА.

ИНКЕК

Инкек пулна вырәнта арсын малтанах: "Ан вил! Пурән!" – тесе кашкәрнә-ха, темиңе минутрана вара йывәр аманнә арәмне руль умәнче вәл пулниңе җирәплетме ыйтнә...

Ача кәтекен арәмне те шеллемен

Çöллескертен, икә метр та пулә, эрех шәрши көнә. Арсын арәмне җакна җирәплетме татах та татах ыйтнә. Медицина ёчченәсем нимән та тәгчемен-ха унран. Аманни та йывәрән ахлатисер пүсне пәр саса та калайраман. Варти пепкине 7 ўйәх ыйтса җүрекен хәрәпама пәхнә хысцән тухтәрсем ача пурәнни һинчен пачах систерменни кура хәрәпама та пулин җалас тесе түрх операци сәтөлә һине вырттарна. Анчах темле тәрәшсан та, специалистсем та Шупашкартанах ҹитнә. Улатәрта пурәннакан 22 ىслити хәрәпам реанимаци уйрәмнече вилнә. Авари хысцән 9 сехетрен илнә проба унән граҗданла упашкин организмәнче эрех-сәра 1,77 промилле иккене җәтартнә, ватам шайра ўсөррине җирәплетет җака.

Арсын руль умне ўсөрле ларнишән малтан та пәрре кәна җакланманна, җавапах водитель удостоверенијесер та хәварнә ѣна. Машәр инкеке лекнә ВАЗ-2114 ҹамәл автомашина сыйтәм енчен ытларах ваннине – эггин, хәрәпам пассажир вырәннече ларнә – пәхмасәрах уголовла ҇е ҳупас патнек ҹитнә. Руль умәнче авари җәтартнә хәрәпам ларни җирәплетнә-жеке арсын. Следствин ку пәтәмләтәвәпе вилнин семий пачахта килешмен. Арсын ыттисем асарханулларах пулма ўкәтленине, хәй ўсөррине-уррине пәхмасәрах җәт та хәсан та җил пек вәстәрсе җүреме җәмләнине пәлнә-жеке вәсем.

Уголовлә ҇е материјалесем ЧР ШЕМән следстви управленијен ىсл

чинчи инкексене тәпчекен пайән пүсәләх Анастасия Игнатьева пат-на лекнә. Министерствара ѣна вай-ла тата компромиссар профессионал пек пәлесәс. Мән чухлә аварие тәпчемест пулун та, паянхи куна пүхнән опытне пәхмасәрах юстици под-полковникед җәт та мәнлә ҇е чи пүспамашнечен тишкерме хәнәнхә.

Пәтәрхи җәртме ўйәхен 10-мәшнече ҹүрсәр иртни икә сехет тәләнчә пүсәк хәвәртләхла пыракан ВАЗ-14 управление сүхатнә та ҹулай-кине сикнә. Инкек вырәннече ўкернә фототаблицән тишкерен Анастасия Александровна кузов елларе ваннине ҹеч мар – ку түрх күса тәрәнат – вак-тәвеке та тәпченә. Сәмахран, салонра ларкәсем елле вырнаснине та сәнанә. Водитель енчине самаях җысалалла күсәрнә, ҹүләр арсынсем час-часах ҹапла тәвацәс. Вилнә хәрәпам вара пәчәксер кәна пулна. Сәмахран май, унән пушмаке та пассажир енчи аләк тәләнчә выртнә. Хәрәпам инкек күннече тәхнән тумтири пайесене та сыйтәм енчи ларкә ҹинче асарханә.

҇ак самантсене следстви материјалесене ҹырса җәтартнә. Игнатьева җирәплетнә тәрх, ҹаксем пәтәмләх ىсл ҹинчи хәрушәрләх правилисене вилнин гражданла упашки пәснине җирәплетең. Пушшех та, вәл ўсөрле та руль умне ларма җәмләлла-ни та паллә вәт. Хальхинче та хәйен җәлинчен пәрәнман вәл. Пәрле пурәннакан хәрәпам ача кәтни та ҹарман ѣна. Авари умән темиңе сехет мала-

рех хәрәпама тәвәнәсем арсын руль умне вырнаснине күрнә. ҇ак күнсөнчен ىсл 12 күнләх администривлә арест вәләннине та шута илмен вәл. Автомашинән ўсөрле та тәрәннән водитель прависәр юлнәскер тепәр хутчен хәрәнкәлле җакланнәшән тивәнәнә ҹак явапа. Анчах җака та витәм күмен.

"Унән хүтәлекенсем пур та – хәрамасты", – ассан сывланә хәрәпам тәвәнәсем машинәнә ларма ҹарас тәллевле ўкәтленине хирәс, упашкипе юнашар вырнаснә. Апла пулин та, инкеке түйнә пекех, телефона калаңава ҹырса илмелле функци ҹине лар-тнә вәл. Хәрәпам больницина лекнә хысцән унән телефоне упашки үсә күрнә. ҇апла ўйәмака пысак ёссене тишкарекен следователь сәтөлә ҹине

арсын юлташпе калаңнине ҹырса илинә материал та пырса выртнә. Унта аварире суралланманпа пәрех арсын юлташне "вүнтәвәттәмәш" кювета әтә та мәнле чәмнине тәпә-жәрәпепе каласа җәтартнә. Калаңава тишкарекен арсын следователь авари вәхтәнчә тәләрсө кайнәран нимән та күрмани-ас туманни сүя иккен тултин паләрнә. Айәлланакан тусне арәмшән пә-шәрханнине – вәл вәхтәра тухтәрсем әна ҹалассиашән көрешнә-ха – анчах вилес-тәвас пулсан үншән күлянмас-са пәлтернә.

Арәмне пытарнә хысцән темиңе уйәхраниян арсыннан ҹәнә савни түпәннә, вәл ѣна ача ҹуратса пама та әлкәрнә ћенте. Үнсәр пүсне асәннә инкек хысцән ҹулталәкран вәл каллех руль умәнчә ўсөр җакланнә. ҇авәнпах 22 ىслити арсынна ىсл ҹинчи хәрушәрләх правилисене ўсөрле пәснә-ран ҹын вилнишән ҹеч мар, руль умәнчә ўсөр ҹүрәнәрән администривлә явап тыйнә вәхтәрах тепәр хутчен ҹула хәрәнкәлле тухнәшән айәп-ланнә. ҇амраЯк уголовлә ҇е պәхмаса тухнә суд ларәвсөнене та пыман, кун хысцән ѣна шырава панә. Суд сакки ҹине тар-кана конвойпа илсе пынә. ҇ак лару-тәру унән ёнен сиенлетнә ҹеч. Улат-тәр район сүч ѣна 3 ىсл та 8 ўйәхләхә ирәләх-жеке хәварма, колони посе-ление яма, 3 ҹулләхә водитель прависәр хәварма յышәннә. Компенсаци тәләшнечен унән вилнин семийнен 500 пин тенкә түлеме тивә.

Ольга ПАВЛОВА.

ЧУНСАРЛАХ

Амәшне пепки кирлә пулман

Кәчалхи нараң 8-мәшнече Вәрмар район сүч 27 ىслити хәрәпама икә ىслити ыவәлә тәләшше ашшә-амәшнен прависәр хәварнә.

Тәвай район администрацийә район прокуратурине ыйтупа тухнә, ачине пәхман амәшне ашшә-амәшнен правинчен хәтарма, ѣна алимент түләттермелле тума ыйтнә.

Суд ларәвнече паләртнә тәрх, амәшә ҹакәр ачине пәхассиашән пачах та талләнман. Пушшех та, ҹак тивәнәнчен май пур таран пәрәннә та. ҇емлеменскер ки-ревисәр пурнәспа киленнә. Эрех-сәрапа вицесәр иртәннәнәнек ача сывләхәпе пурнәспе та темиңе хутчен та хәруш-ләхра пулнә.

Тәрәслевсем ирттернә чухнә та үнән киләнчә тәтәшах тирпейсәрләх хүсаланнә, урайнече пирус тәпәсем выртнә. Ача вали апат та пулман, таса кәп-йәм та... ывәлән хуралнә кипкисене та үләштарман вәл. Кил умәнчә та пәрмай эрех-сәрапа пушә ҹеленчи ыаваланнә.

Ачине пәхас тивәнчә пурнәсламаннән районти ىсл ҹит-менинсемп өңлекен комисси ѣна вицә хутчен та шраф түләттермелле туса администривлә явап тыйнә, хәрәпам тыйкалараш пирки пәрре мар калаңнә. Анчах амәшә ҹәнк та туман.

2015 ىслити сөбтиме ўйәхенчә хәрәпам ачине больница-ра пәчченех пәрахса хәварнә, ҹакхине хәй ўсөр таврәннә. Ку кана ҹитмен – ҹашкәрмә, вәрсәнма тыйнәннә, ачи хәйнә яләх түйнине пәхмаса-рах больнициаран ҹәларма ыйтнә.

҇акан хысцән ачана амәшнечен илсе ача ҹуртне вырнастарнә. 2015 ىслити авән ўйәхенчә суд ышәнәвәпе унән ашшә-амәшнен правине чакарнә. Суд ѣна түрләнме шанәс панә.

҇ак тапхәрта вәл ўркене кәмә пултарнә, ачине ўстере-се воспитани парас ыйтава та тишкарәйнә. Анчах хәрәпам кирлә пәтәмләтү туман. Опекәпа попечительство ор-ғанәнчен та тарса ҹүрәнә. Малтанхиллех эрех-сәрапа өңләүсәр пурнәспа киленнә. 1,5 ىслитләкри ачине та пәрре та ҹас-кланман. Вәл әтә пурәннине пәлләм та ынталман.

Район прокурорә хәрәпама ашшә-амәшнен правинчен хәтармалла тесе паләртнине, администрации та ҹакнан ыйтнине шута илсе суд 27-ри хәрәпама ашшә-амәшнен правинчен хәтарса ун тәләшше алимент түләмәлле тума ышәннә.

Оксана ЯСТРЕБОВА,
Тәвай район прокурор.

ЭКСТРЕМИЗМ

Вәйпах сиплеме сәннә

РФ СК ЧР СУ Шупашкарти Мускав районенчى следстви ўйәм 27-ри кач-ча тәләшпе пүсарнә уголовлә ҇е өңлексер пәтәрнә. Ана обществашән хә-рушләх кәларса тәратакан өң тунашн – хәш-пәр наци ҹыннине курайми пул-ма, вәсемп өңләх-сәр пүсарма чәнсә каланишн – айәлла-сәр.

Следстви версийә тәрх, йәкәт 2015 ىслитах Интернети социаллә сетьенчен пәринче текст вырнастарнә, вәл хирәс-тәрү йәр-келеме чәннә. Пичетленә материал чәннинех та экстремистла сәмли-не психологияне лингвистика экспертизи та җирәплетнә. Уголовлә ҇е өңлек-и-рттернә судна психиатри экспертизи ҹамраЯк саккуна пәснә чухнә та, хәлә та хәй мән туни обществашән хәруш-

ләх кәларса тәратинне тултин ѣнлан-са пәтәрәйменинне җирәплетнә. Пси-хика енчен чирпине кура вәл халә та хәйне аләра тытаймас. ҇авәнпах ѣна психиатри больницинче вайла си-пләне сәннә.

Следовательсем йәкәт тәләшпе материал ҹителәклә пүхнә. Вайла си-пләс ыйтава татса пама өңе Мускав район судне ярса панә.

Анна НИКОЛАЕВА.

ХҮТЛӘХ

Пандус та ҹук, киләшү та

Шупашкарти Ленин районен прокуратури хулари аптекәнчен пәринче тәрәслев ирттернә май вәл өң саккунәпे пәрлех сүсәрсемп өңлексер пүхнә тәләшпе ывәләх тухса тәракан ушкән-ри халәха социаллә хүтләх ҹүрәс саккуна та пәсни паләрнә.

"Столичная Фармацевтическая Компания" аптека сүсәрсемп өңлексер пүхнә күсәрә тухма кирлә условисем туса паман, эггин, саккуна пәхнәман. ҇урта кәмә пандус вырнастарман вәсем, ѣна үләштарма пултаракан шәнкәрав та лартман.

҇авән пекех аптекәра өң киләшүнә алә пусман фармацевт өңләнә.

Асәннә йәркесәрләхсөн шута илсе юридици сәпачә тәләшпе администривлә өң пүсарнә. Социаллә инфратытам объекчесем

патне ҹитме сүсәрсөн пур май та туса памалли ўркене пәхнәманнән 20 пин тенкә шраф түләттернә.

҇е саккунне пәснәшән район прокуратури постановленијәпе ЧР патшалых өң инспек-цийә общество директорне администривлә явап тыйтарса 10 пин тенкә шраф түләттернә.

Людмила БУСОВА,
Шупашкарти Ленин районен прокурорән аслә пулашуци.

ТЕЛЕРАДИОПРОГРАММА

нарэс, 20-26

20 тунтикун

1 КАНАЛ
5.00, 9.20 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 14.00, 15.00, 19.00, 20.00
3.00 Новости
9.50, 12.15 Х/ф «СЛУЖЕБНЫЙ РОМАН»
13.20, 14.15, 15.15 «Время пожакет» 16+
16.00 «Музыкальное Женское» 16+
17.00 «Давай покажемся!» 16+
18.00 «Форвард Студио» 16+
20.00 «Лучшие говорят» 16+
21.00 «Время» 16+
23.15 Т/с «ГРЕЧАНКА» 16+
23.15 «Вечерний Ургант» 16+
1.10, 3.05 Х/ф «ПОБЕДАЙ!»
3.15 «Модный приговор» 16+
4.15 «Контрактная закупка»

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 «Утро России»
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
9.55 «О самом главном» 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45
Вестник сенсорных
11.55 Т/с «КАМЕНЬКАЯ» 16+
14.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
17.40 «Прямой эфир» 16+
18.50 «Бою Минут» Ток-шоу 12+
21.00 Т/с «Я ВСЁ ПОМНИЮ» 12+
23.30 «Вечер с Владиславом Соловьевым» 12+
2.00 Т/с «ВОЛЬФ МЕССИНГ: ВДЕШВИЙ СКВОЗЬ ВРЕМЯ» 16+

ЧТВ

5.07-5.10, 5.35-5.41 Вести-Чайсан
6.07-4.10, 6.35-6.41 Вести-Чайсан
7.07-7.10, 7.35-7.41 Вести-Чувашия. Утро
8.07-8.10, 8.35-8.41 Вести-Чувашия. Утро
9.07-9.10, 9.35-9.41 Вести-Чувашия. Утро
9.00 Из нашего фонда. Сибирская дивизия.
Телевидение 12+
9.35-9.40 Из нашего фонда. Поэт В. Перминов
11.40-11.55 Вести-Чайсан
14.40-14.55 Вести-Чувашия
17.20-17.40 Вести-Чайсан
20.45-21.00 Вести-Чувашия

РОССИЯ К

7.00 «Европлюс»
10.00, 15.00, 19.30, 23.40
Новости культуры
10.15, 1.40 «Наблюдатель»
11.15 Библиотека приключений
11.30 Х/ф «ДЕТИ КАПИТАНА ГРАНТА»
13.00 Линия жизни. Евгений Григорьев
14.05, 22.00 Д/ф «Происшествия Олимпийских игр»
15.10 Уроки русского. Чтения. А. Твардовский. Отрывок из поэм «Василий Теркин» («Гармонь»). Читает Юрий Норейтан
15.40 Х/ф «МОЯ СУДЬБА»
16.50 Д/ф «Ланы Панков. Баллада об актере...»
17.30 «Родственная пратерия» митрополита Илариона (Алфеева)
18.35 Д/ф «Борис Аверин. Университеты»
19.15 «Толь Сезан»
19.15 «Спокойной ночи, малыш!»
19.45 Главная роль
20.05 «Сати. Нескучная классика...»
20.45 «Правила жизни»
21.15 «Тем временем»
22.25 Д/ф «Легенда Деточкина»
23.30 «Любимые песни»
1.10.11 Бекетов, Концерт №2 для фортепиано с оркестром. Борис Безровский и Национальный филармонический оркестр России
2.40 Д/ф «Госпиталь Кафанская в Таджикской. Дом миссионеров»

НТВ

5.10 Т/с «ДВОЙКАТ» 16+
6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, Сенсорные
6.05 «Гластина Россия»
7.00 Д/ф «Деворе утра НТВ» 12+
8.05-7.7 С/«ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.25 Т/с «ГЛАСЕЧНИК» 16+
12.35, 13.40 Обзор. Чрезвычайное происшествие 12+
13.30 С/«Следы разбийных» 16+
15.10 «Загадки космоса. Колонизация Марса» 16+
16.00 «Республика». Хыларсон калпрайм 16+
19.30 «Эх, юрам, яңа» 16+
20.00 «Республика». Информационная программа 12+
21.30 С/«Следы разбийных» 16+
23.30 «Республика». Информационная программа 12+
23.55 Худсовет

НТВ

6.00 Т/с «ДВОЙКАТ» 16+
6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, Сенсорные
6.05 «Гластина Россия»
7.00 Д/ф «Деворе утра НТВ» 12+
8.05-7.7 С/«ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.25 Т/с «ГЛАСЕЧНИК» 16+
12.35, 13.40 Обзор. Чрезвычайное происшествие 12+
13.30 С/«Следы разбийных» 16+
15.10 «Загадки космоса. Колонизация Марса» 16+
16.00 «Республика». Информационная программа 12+
17.30 С/«Следы разбийных» 16+
18.00 «Республика». Информационная программа 12+
19.30 С/«Следы разбийных» 16+
20.00 «Республика». Информационная программа 12+
21.30 С/«Следы разбийных» 16+
23.30 «Республика». Информационная программа 12+
23.55 Худсовет

ТВЦ

6.00 «Настроение»
8.00 Д/ф «ПРИСТУПИТЬ К ЛИКВИДАЦИИ» 12+
8.05-3.00-06.00 Ирих камал (12+)
8.05-3.00-06.00 Республика сас-ци (12+)
7.07-08.00 Ирих камал (12+)
21.20-22.23-10.20 Юрәй вайчар (12+)

Чайсан радиов
ПРОФИЛАКТИКА 08.00-20.00, 20.00-22.00 — Хыларсон (12+)
21.00-23.00 — Новости (12+)
08.30-09.00 Ирих камал (12+)
21.20-22.23-10.20 Юрәй вайчар (12+)

ТВЦ

6.00 «Настроение»
8.00 Д/ф «ПРИСТУПИТЬ К ЛИКВИДАЦИИ» 12+
8.05-3.00-06.00 Ирих камал (12+)
8.05-3.00-06.00 Республика сас-ци (12+)
7.07-08.00 Ирих камал (12+)
21.20-22.23-10.20 Юрәй вайчар (12+)

Чайсан радио

6.10 Анонс передач

6.15 События

6.20 Стартовый курьер

6.54 Юрәй сәрәмә

6.58-7.00 Погода *

7.10 Вести-Чувашия

7.23 Паянки күн

7.27 Бүтән эзэрвө

4.50 «Хорин московского

матч» 16+

23.05 «Естественный отбор»

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

12.30 Дубль 16+

7.00 7.25, 8.55, 10.00, 12.25, 15.20, 18.05, 21.55 Новости

7.05, 15.00 Спортивный

репортёр 12+

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

18.10 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

18.39 Каси юмах

18.49-19.00 Вести-Чувашия

12.10-13.00 День за днем. Радиокурнал *

7.00 Сәнәй хыларсым

18.24 Юрәй юрә

АПАЧЕ ТУТЛАА ПУЛТАР

**Апельсинпа
куккурус салаче**

100 грамм
краб патаке,
1 апельсин, 4
чамарта, 1 шал
ыхра, консервла-
на 100 грамм кук-
курус, 100 грамм
майонез кирлө.

Пёшернё чамартана - тават-
калласа, краб патакне чавраш-
кан касмалла. Ыхрана - вёттён,
апельсина шултран турамалла.
Чимёссе майонезпа патрат-
малла.

«Сэрё»

2 хёрлө кашман, 3 чёрулми,
2 кишёр, 2 панулеми, шамминчен
тасатна 300 грамм сельдь пулă,
симёс сухан, укроп, тавар, 150
грамм майонез кирлө.

Пёшернё пахчасимёс тата па-
нулемие теркёламалла. Пулла та-
ваткалласа турамалла. Симёс су-
хана, укропа вёттён касмалла.
Баринче шаттакл кекс форми-
не чатаркана витмелле. Салата
сийлесе /пулă - чёрулми - кишёр
- панулеми - хёрлө кашман/ х-
пармалла. Кашни сийе майонез
сёрмелле. Салата чаварца хур-
сан чатаркана илмелле. Чиелтен
симёс суханпа укроп салмалла.

**Купастапа,
чах какайёпе**

200 грамм купаста, 100 грамм
кишёр, 4 чамарта, салат չուլչի,
тётемлене чах пёсси, 1 чай ка-
шак кисимен сёткене, 100 грамм
хайма, тавар кирлө.

Вёттён туранды купастана алă-
па сёмсетмелле, таварпа пат-
ратмалла. Теркёланы кишёре
лимон сёткене хутштармалла.
Пёшернё чамартана - тават-
калласа, тётемлене какая вёттён

турамалла. Салат чулчине алă-
па татмалла. Чимёссе хайма-
на патратмалла. Салата вёттён
укроп, петрушка, симёс сухан
хушма юраты.

Пёвер шурпи

300 грамм чах пёвере, 2 литр
шыв, 4 апат кашак кирлө
шурпи, 4 чёрулми, пурсл 1 сухан, 1 апат
кашак кирлө шуратна чу, 1 кишёр, 150
грамм шалча пёсси, 0,5 стакан
типтэне кашман, укроп, петруш-
ка, тавар, техемлөх, лавр չուлчи
кирлө.

Кашмана пёшерсе сархантар-
малла. Шултран турана пёвере
10 минут вёттесен кашмана.
Вёттён суханпа кишёре тип չупа
ашаламалла.

Вёрекен бульона шалча пёсси,
техемлөх ямалла, унтана
вир кирлө, таваткалласа тура-
на чёрулми хушмалла. Юлаш-
кинчен чах пёвере, кашман, су-
ханпа кишёр, лавр չուлчи, ша-
ратна чу ямалла. Пёвер шурпи
вёттён петрушка, укроппа уй-
рামах тутлă.

**Сырпа какай
саврашки**

500 грамм какай фарш, 150
миллилитр томат сёткене, 100
грамм шурп чакар, 2 апат кашак
чанх, лавр չուлчи, 3 шал ыхра,
100 грамм хытты сыр, тавар кирлө.

Сыра таваткалласа турамал-
ла. Фарштан чаваркасем ту-
малла, шала сыр хумалла. Чав-
аркасане чанхпа йаваласа
тип չупа ашаламалла. Унтана
кастроле күчарса томат сёткене
20 минут пашхамалла, лавр
չուлчи, пёсси, вёттён ыхра хуш-
малла.

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

3 апат кашак крахмал, 2 апат
кашак тип чу, тавар, пёсси,
вёттён сухари кирлө.

Какая аш армане витёр каш-
малла. Ана чамартапа, крах-
малла, таварпа, пёсси патрат-
малла. Чак хуташа 2 сехетлөх
се сивётмёше лартмалла. Ун-
тан катлет туса вёттён сухари-
пе йаваламалла, тип չупа аш-
аламалла.

Кекс

1 стакан чанх, 6 апат ка-
шак сахар, 5 чамарта, 1,5 ста-
кан шурп чырлы, 1 апат кашак
тип чу, 500 грамм сахар чанх,
2 чамарта шурпи, 1 апат кашак
лимон сёткене кирлө.

Чамарта саррине шуррине
уйрмалла. Саррине - сахар-
па, шуррине уйрмаман патрат-
са кашмалла. Вёсene пёрлештермелле,
чанх хушмалла. Кекс формине шурп чырлы,
чуста хумалла. Кекса 20 минутла
духовкана лартмалла. Сивённэ
важхтра чамарта шуррине пат-
ратса кашмалла, сахар чанх,
лимон сёткене хушмалла. Чак хуташа
кекса витмелле. Чиелтен шурп чырлыне ил-
метте юраты.

Майяр торчё

300 грамм астархан майяр, 5
чамарта, 100 грамм сахар, 200
грамм чанх кирлө.

Сироп валли 1/2 стакан сахар,
1/2 стакан шыв, 2 апат кашак
ром хатрлемелле.

Чамарта саррине сахарпа
патратса кашмалла, вёттён майяр,
чанх хушмалла. Унтана кашмалла
шурри ямалла. Чустана духовкана
лартмалла. Пицсен 2 пая хумалла.
Торт майярпа, теркёланы шакка-
латпа илметте пулать.

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак кирлө шеве хайма,

Чах катлече

500 грамм чах какайёпе, 2 чамар-
та, 2 апат кашак

Сўп-çап купинчи ылтାн чамакки

Манән кўршё Надеж инке кашни кунах ир таърате та кац пуличен пёрмай тақта янккать. Хай мечек евёр ҹап-саврака, урлаш-тэршё шашп пёр пек те, чумпаста, кусати тейён. Күсё ялпах курате тет, халхи та лайҳаҳа илтмест тет, ҹапах вёкчён ҹамалттай Петёре тёл пулсан ун ҳысён кунёпе ийерлет. Арсын пёринне варттан тёл пулса йайл кулса калаине, унпа сывпуллашса ҹавантака та-прине ыталанса чуп тунине, сак-кунлә арамё вёснене тарук курса питрен ҹуталтара-ҹуталтара тем та пёр каласа хартине та йайл пёлсе таърате.

- Паян сан савнине курт-ям.. - ҹашкәрса пёлтерет мана пёррехинче эпё лавкана апат-сүмёс имле тесе утнә чух.

- Унпа ўирлалса кайнранпа 40 ҹул та ҹитрё пулё. Манән ун ҹинчен нимён та пёллессём килмest, - ирёксё ҳуравлатап эпё.

- Пурпёр итле-ха, итле! - тет вайл сине тарса ахара-ахара. - Ку ҹичемеш машшё вара айтурса! Каланча пек варпам, ҳарпак турат евре нач-начар! Вёсем мён пулени ҹинчен илтес тесе, ҳысён халха таъратса, йёл-йёл тара ўксе ҹурхам ҹурпака пытам вёт! Сётёк чунлә, күкәр ҹамаллә арамё сурчакне ҹирпёте-ҹирпёте тек урат! Ана ҹука ҹитмest иккен. Хайсен вицё лавкка таран! Тата мён амакё ҹирлёши? Лешё вара бомж пек - лўчёркене таса мар тумпа, пүчнен усса, чёлхесёр тейён, ним шарламасёр пырать. Кана тем тесен та иртнё ҹёр килне кёртменех ёнтё. Пёр-пёр пулвала таът-кушакпа пёлле ҹуварнё пулё. Пёр тўми таталса ўкнё, ҹурлалса пётнё пиншаке ҹинчи ҹампа улам пёрчисем ҹаплипех ҹаканса тарацё. «Ай-яй! Санга ҹава кирлё та, пака!» - тетеп ўшамра савантине. Ҷав вахштра тата пахатап та, арсын кашт юлнё пекки туса ик халхине пакланнё мамака туртса каларчё та ҹўп савёч ҳысё пуля пек чупса кёрсё пытанджё. Лешё, урнё таът-кушакпа аллипех ҳаластанса пырканскер, упашки ҹуккине асархасан таът! ҹарнёчё.

- Халь кана манпа юнашар утса пыратчё. Вайл хаш еннелле таса сикнине эсё асархамарён-и?! - тискеррён ҹашкәрса ыйтате манран таъмана евёр күчнё ҹаварттарса.

- Эпё-и.. - харанипе чётре не ертём.

- Эсё!! - тет вайл харушшан урса кайса, кёс-вёс тытса ла- скас пек.

- Эпё никама та курман, ил- тмен, пёлмest... Хура-а-ах!..

- тесе сике патам таран шырла- на. Пылчак тарпак иш-иш аран турхам.

- Надеж инке! Эсё ман Сантара курмарён-и?! - ыйтате балкон урлаб унён кўрши, ҹыкпалинажсер.

- Вайл тепрё урамра пуш кёлен- че пустарса ҹўрет-и!

- Чанаҳ-и?! Тавах сана! Эпё ёна ҹухратам пуль тесе кунёпе йёрсе ларатап. Юрат-ха эсё пур. Кам ёста мён шыраса ҹўренине йайл пёлсе таъратан!

Нумай пулмасть Надеж инке та- ҹастан пёравус пек ҹашкәрса ҹитрё та подъезд умёнчи пуш сак- сине таъсалса выртре.

- Эсё мён пёрмай чупатан? Такамран таъратан-им? - ыйтре ҹир- ҹеле сак ҹинчи ҹарчак-кёрчек юри йёкёлтесе. - Ийтё ҳавалар- им? Е пёр-пёр ҹампак качч?.. Хе-хе-хе!

- Сире мён ёс?! - тархса кай- са сиксе таъчё Надеж инке. - Утас тесен утатап! Чупас тесен чупатап! Эсир утмасёр та, чумпастар та! Пёрмай най-май! тесе кутана шамми тухичен йўссе ларатар: кунтана ыратат!.. утана чикет!.. Тыфу! Манән вара нимён та ырат- масть! Кунё-кунёпе пёр-пёрне ҹие-ҹие ҹавакарсах кайрё. Тепре ҹўплёттесе ларнине курсан вёри шывла тухса ҹашлаттаратап-ха! - чупа пачё малалла Надеж инке.

Карчамассем тарук шыв сыв- нё пек пёр хуш ним калаймасёр ларчё, утана ҳаварп килесене таплаттарчё. Ҷакан ҳысён Надеж инке чупса килнике курсанах «ҹынсиенсем» сиксе тарса чал- пар саланма пустарпё. Вайл тухса кайичен та урамра курхамасё. Йиттисем ҹаканшан ҹавана-сё кана. Лешене тинех ҹапла таън кёртнёшён Надеж инкене тав туса пётереймёчё.

Надеж инкене хулипех пёл- ҹё. Чаплә артистсем час-часах театра йохравла-сё ёна. Ара, ҳеरарама ырлакё та чап-тулли! Нумай пулмасть пёри ҹенё кёне- кин презентациине ирттерине радиопа пёлтерчё. Ана калар-

ма Надеж инке та чылах укса- парса пулшан тет, хайён пенси пёчёл пулсан та. Тата вайл ништа та ҹакарпё тухмасть. Ҷаве залив хёрн чупса анса акашсемле ҹавакалсene, ыйтти кайёка та ҹитер- ме таъраташ.

- Пёр-пёччен пурэнса йайлар- пам эпё... - терё пёррехинче ҹитмёле ҹитнё Надеж инке ас- сан сывласа. - Самавартан юх- тарса варенипе чей ёссе ларма тата ҹавхатрах шакал-шакал калаца чуна ҹума пёр-пёр лайҳа старики тупсан мён тери телейлे пуллёттам эпё...

- Эсё ёста кана пулмасён, кампа кана паллашмасён, ни- вушлё ҳавна кирлё пекки тупай- мastsan? - ыйтате уран юлтасё. - Тен, пўрт маччисем ҹине ҳапар- са шыратан путвалсене анса пё- хатан? Унта, тен, сана кётсе лара- кансем тем чухлех!

- Никама юрхасёр кахал, ёсекен, туртакан арсынсем мана кирлё та мар! - татса хуҷе лешё юнтарса.

- ... апла пулсан, ачам, кётсе ларах сёру ҹита-чи-чин...

Кун пек калацу ҳысён Надеж инке ҳамалсарланса залив хёрри- пе утре. Тарук ёна хирё варпам та тёреклёт спортыменсем майкапа труси вёсчёнек ҳамартса чупса иртнике курах кайрё. Надеж инке та вёсненч юлмарё, чупрё та чупрё ним шухшамасёр. Залив тава вунё ҳутчен ҹаврёнсан пуринчен малта чупса пынине хай та сисмерё. Йиттисем ҳыса юлнё ик- кен. Йёри-тавра ҳалах тап-тулли! Пуртесе ҳайхискер ун сине пёхса ура тапса ҹашкәрасё:

- Кинемай, малалла!.. Малалла-а! Матту-у-ур!

Пёр арсын рупорпа ҹашкә- рат: «Финишчен тап-тулли! ҹапла пёллёттесе ларнине курсан вёри шывла тухса ҹашлаттаратап-ха! - чупа пачё малалла Надеж инке.

Надеж инке таът-кушакпа пёлле ҹурхам ҹурпака пытанджё. Лешё, урнё таът-кушакпа аллипех ҳаластанса пырканскер, упашки ҹуккине асархасан таът! ҹарнёчё.

Надеж инкене хулипех пёл- ҹё. Чаплә артистсем час-часах театра йохравла-сё ёна. Ара, ҳеरарама ырлакё та чап-тулли! Нумай пулмасть пёри ҹенё кёне- кин презентациине ирттерине радиопа пёлтерчё. Ана калар-

лар. Кунта ёна никама та пал- ламаста. Кац пулма пуслан...

Йёри-тавра пёр ҹын та ҹук. «Кал- лех эпё ҹёччен... Кипе ҹитсе хват- тере кёрес та килмest манён... - таран шухшаша пусла ларчё вайл.

- Савнё машшёлма пёртен-пёр чипер юратнё хёрём вахштасёр үирлалса кайса мана талаха та- ратса ҳаварчё... Унтанпа ёнте ҹумай вахшт иртре... Таприсем ҹамал пулчё... Ах, мёншён эпё ҹав тери телейлे пуллёттам-ши?

Кёсвери ылтан медальшан са- ванма та ҹын ҹук...» Таварлә күссульне ҹата-ҹата юнашар та- ракан ҹўп савёч ҹумне тайянчё. Унтах резин атё выртнике асар- харё. «Ку чип-чипер атта кам тух- са пёрахнё-ши? Вўрмата кампа татма сёре лайҳа япала», - шу- ҳашларё вайл. Илме таъчё кана, тарук машшёл атё тапранса пёр- пёрин ҹумне тёкёнсө темише хут- та ҹапнёса илчё.

- Ай-яй! Ку тата мён амакё?! - ҹашкәрса ҹашкәрса ячё Надеж инке. Каялла чака-чака та- канса ўкрё. - Ай, пётрём! Ай-яй, пуса ырттартап! Тарас кунтап!.. Хура-а-ах!..

- Тархасшан, пулшаш-ар... - аран-аран тухакан йыншаша сасё илтёнсё кайрё.

- Кам эсё?.. Ёста?.. - ҹаран- са тарпса шиклесе ыйтре Надеж инке.

- Эпё кунта, ҹўп-ҹапайёнчё вы- рттартап... Тухма пулшасамарчё...

Надеж инке атаран ярса та- ҹиста пётём вайран туртре. Пёчёк имшеркке сухаллә арсынна аран- аран таъраткаласа сак-чине лартре.

- Эсё кунта мёнлөн лекнё?

- Эпё бомж. Машшёл вилсен ачасем мана хаттертен ҳаваласа каларса ячёс та ҹапла ҹашкәраса пурнётап... - тет мёскён арсын.

- Висёмёш кун ёша ним ямани- пе вайям пётрём. Эпё тана сухатса ўкнё ёнтё... Асархамасёр ҹўп-ҹапа ман сине тиенё та тиенё. Тавах сана, мана туртса кёларнёшан...

- Эсё мён ятлё?

- Ҫтаплан...

- Чанаҳ-и? Манён старики та Ҫтаплан тесе чёнетчё.

- Эсё хав мён ятлё?

- Эпё Надеж. Мана пуртесе Надеж инке тесе чёнесё.

- Пулма пултарайма...

- Чан калатап, Надеж, Надеж.

- Тёлёнмелле илемлё ят. Ма-

нён хаклә машшёлма та Надеж я- та-чёч.

- Атя ман пата, эпё сана купа- ста яшки ҹитерёп. Ҷава-кунса таса- лан та таса кёп-йём тахшантарп.

- Тавах, ырп ҹыннам, - йёрсё ячё арсын.

Шаммипе тирё юлнё утай- ман Ҫтаплан сав тери хөрхен- нине Надеж инке... Йатса кайрё. Подъезд умёнчек никама ҹуккине курсан калама ҹук саванчё. Хайён хваттерне вашт! кана ҹеклесе кёчё ҳайхискерне. Вай илтё тесе апат ҹитерёп. Улашкин юлнё тумне тахшантарта сыварма вырттарчё.

Пёр уйхаран Ҫтаплан сыв- лахе лайхланчё. Ҷав вахшатрах вайл ахаль лармарё, сёмёрлёнэ япаласене юсарё. Алли ылтан, тем тума та пёлёт. Ёсмest, тур- масть, сав тери йёркеллё тата илемлё та. Пёрнё-пёри хисепле- се, ёнланса пурнаса ҹават- тарчё. Ултисем вара вёсемшён чунтан саванчё.

- Паллашё, ку ман старики! - тет Надеж инке хёвел пек ҹиссе.

- Ҫтаплан Гаврилович!

Ылтан ҹамакки пек хаклә машшёлне ҹўп-ҹап купинче тупнике кана никама та шарламарё Надеж инке.

- Савнё машшёл, ат-ха, чечек лавкине ҹитер. Эпё сана ҹуралнё кун ячёпе чечек илсе парнелотёп, ҳысён ЗАГСа кёрсё ҹырнёнларё, - тет Ҫтаплан йайл кулса.

- Юрё, ўрё, эпё килёшетёп, - ҳуравлате Надеж инке пусне ун хулпуғи сине хурса.

- Мён тери илемлё машшёл. Ҫитмёлте та ҹакан пек юратса, килёштерсе пурнама пулать ик- кен... - тет пёри пёхса ёсат- нёй май.

- Ҫапла... - килёшрё тапри. - Маттур Надеж инке, вайл пур енёпе та пултарать. Чаплә спортымен- кан машшёл та чаплә пулмалла.

- Телейлё пуллёр... - чун- чёререн ырп сунса хёрес ҳыврё висёмёш.

Антонина ПОЛЯКОВА

Вёри хёвел та кёр ҹитессён
Сайра кулат. Те ватанать?
Пит ўштмасъ ҹёре илемлён
Сип-сив ҹил умне тухат.

Кёхки кунсем ҹитсан этем та
Кашт кулянат та шухшара.
Сисмерём вахшт иртнике та...
Мён чухлё ёмётчё умра!

Ҷемёрпё эп утрам, чупрэм
Канма пёлмесёр малалла.
Тин ҹес эп аллә урлә касрэм.
Пахма пёлмерем каялла.

Паян эп ҹитмёл ҹул шутларэм...
Сив

Çap комиссариач. Каччасен сывлайхне окулист төрэслет.

— Так, вицшерён көртеп. Пёремеш, чи сүлти йёркене куратан-и?

— Куратан.

— Маттур! Чи аялтине...

— Куратан!

— Саламлатан! Снайпер пулан. Иккемш! Чи сүлти йёркене куратан-и?

— Куратан пек...

— Ун айёнчине...

— Çук, курмастан.

— Аякрине курмасы күсү! Штабра пулан. Вицшерён! Чи сүлти йёркене куратан-и?

— Çук, курмастан!

— Маттур! Чее! Разведка на кайан!

***

— Çерул-ми кэлар-ма кай-малла, — пёлтересчё салтаксене. — Кечех

машина килет. Кам ларса каясшан — пёр утам малалла!

Иккен ярса пусацё.

— Юрать, питё аван! ыттысем, аппа пулсан, сұран утацё.

***

Салтак — салтака:

— Полковникан чупма юрамасы. Мирлө вахтана қақантан кулса вилең, вәрәң пүсласан — хараса ўкё.

***

Лейтенант курсанта вәрпать:

— Эп сире тәваткал ўкерме хушнәччө, сирен вәл питё йөркесөр пулса тухнә. Эсир мән, дальтоник-им?

***

Пёр салтак савнийёнчен кашни кун ырыу идет. Пурте ун сине ѿмсанса пәхасчё. Пёррехинче хайхин конверчө ўнсартан аллинчен вёсернёт тө унтан таса хут листи тухса ўкет. Никам та нимён тө ўнланмасы — хут листи сине мәншён нимён тө ырман?

— Эпир мана хесмете иличчен вәрәннәччө савните, — аван марланса ўнлантарать салтак. — Җавантанпах калаңмаспәр...

***

Арсын кәмәлне тутлә апата қараба пулать тесё. Эсир ҹәнләсах сирен упашкәр еркән патне кашман яшки симе сүрет тесе шүшшләтәр-и?

***

Арсын пасара попугай түн ма кайнә. Пәхать — пәриншән 1000 доллар ыттацё. Мәншён питё хаклә вара ку кайәк! ытла та ѡслә иккен тата нумай сәмәх пәлет, сәннисене тө хәвәрт вёренет.

Арсын түннаты хайхискерне, киле илсе таврәнать, читләхе хупса кайәк калаңма пүсласса кәтет. Пёр сехет иртет, иккә — попугай саса қалармасы. Арсын аптранипе хай вөренте хәтланаты:

— Кала атая: Гоша лайәх! Гоша маттур!

Попугай чёнмест. Арсын таҳа калаңтарасшан кайәк, леш չаплах шарламасты. Ҫапла темище кун иртет. Арсын таҳа схасын ҹитет. Ара, кайәк мухтанине кура, питё хакләпа түнә вәт, вәл вара пёр сәмәх та чонсө кәтартмасы.

— Гоша лайәх!!! Гоша маттур!!! Калаңтән-и е сүк-и?! — хөрмөсленсөн кашкәрать арсын.

— Вәт кала-ха: мән вәл индүкци тата дедүкци? — ыйтать сасартәк попугай.

— Э-э-эп... ун пек сәмәхсөне пёлмestet te. Каласа хүтән та... Ку таранччен мәншён калаңмарән вара эсә? — аптәрапа са ўкет арсын.

— Хәвәх шүхшләсаса пәх-ха: мән синчен калаңма пултараңтәп эпә санпа? — тет попугай.

Бокс енәп төнчө чемпионаче пыраты. Пирен спортымен вара чирлесе ўкнә, ринг тухаймасы. Мән тумалла? Тренер урама тухать — кама та пулин тупмаллах. Инчә тә мар иртсе пыракан хресчене курать. Капан пек леш: 2x2.

Тренер:

— Пирен пёлрещтернә командашан ҹапаң-и?

Хресчен:

- Мән тума кирлә мана ку?
- Эпир сана укça түләп.
- Мән тәвас манән укçапа?
- Мән кирлә вара сана?
- Калуш — ман урана юраканни.

— Юрать, калаңса таталтамәр. Тупашу пүсланаты. Хресчене ринга калаңчә. Хайхи тепәр спортсмене ун патне чупса пыраты тө пур енчен тө чышать кәна.

— Хирәс ҹан! — кашкәрать тренер.

— Мәншён? Вәл мана нимён тө туман вәт, — тәләнет хресчен.

— Сана шантарна калуша вәрланә!

Хресчен ал лаппие мәнле тәрслаттары! Спортымен ывайтәнса каяты, вәренен ҹыхланса такәнса ўкет. Рефери чупса пырса шүтләма пүслать:

— Пэрр! Иккә! Вицшё!

— Пәрән ун патэнчен, — тет хресчен. — Калуша тавәрса памасәр эпә ѡна ура сине пурпәр тәрратмаспәр...

Порше сутакан автосалон ирхи 8-тах үçләтать — завода 9 сехете ёце сүтме ваксакан рабочисем валли.

Урамра йыттипе калаңса утакан арсынна куртәм — чёрчун ѡна ўнланаты тесе шүшшлать пуллас мәнтарән. Киле таврәнсан ҹакна күшака каласа патәм та нумайчен күлтәмәр иксәмәр.

«ХЫПАР»

Издательство сүрчө®
автономи учрежденије

УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ: ЧАВАШ РЕСПУБЛИКИН ИНФОРМАЦИ ПОЛИТИКИН ТАТА МАССАЛЛА®
КОММУНИКАЦИСЕН МИНИСТЕРСТВИ, ЧАВАШ РЕСПУБЛИКИН ИНФОРМАЦИ ПОЛИТИКИН
ТАТА МАССАЛЛА® КОММУНИКАЦИСЕН МИНИСТЕРСТВИН "ХЫПАР" ИЗДАТЕЛЬСТВО СҮРЧӨ®
ЧАВАШ РЕСПУБЛИКИН АВТОНОМИ УЧРЕЖДЕНИЈЕ

Директор-төп редактор
Т.Г.ВАШУРКИНА

Сырнамалли индекс: 11515

РЕКЛАМА ТАТА ПЁЛТЕРҮСЕМ

Кормовая добавка «ЖелтОК» — натуральное средство для отменного качества яиц и высокой яичненности птицы

● Отличается высоким содержанием белка, которого обычно так не хватает птице на домашнем подворье! Если в рационе не хватает белка — высокой яичненности не будет. При этом может развиваться ожирение птицы и потеря ей продуктивных качеств. Кормовая добавка «ЖелтОК» обеспечивает птицу белком и балансирует кормовой рацион.

● «ЖелтОК» значительно увеличивает яичненность кур и птицы, укрепляет их здоровье.

● Усиливается аппетит птицы, улучшается усвоемость питательных веществ

из кормов, а расход кормов в расчете на одно яйцо — снижается!

● «ЖелтОК» незаменим для получения полноценных инкубационных яиц: повышает процент вывода птенцов и их жизнеспособность!

● Гарантирует яркий, насыщенный, «правильный» цвет желтка яиц благодаря натуральным каротиноидам, выделенным из бархатцев и паприки по специальной технологии.

● Яйца становятся полезнее для нашего питания за счет повышения в них содержания естественных форм витаминов, в т.ч. каротиноидов.

На правах рекламы

СУТАТАП/ПРОДАЮ

2.АКЦИЯ! БЛОКИ КЕРАМЗИТОБЕТОННЫЕ, пропаренные, выбропрессованные 20x20x40 — 31 руб., 12x20x40 — 26 руб., 9x20x40 — 22 руб. Песок, ОПГС, щебень, кирпич; **КОЛЬЦА** ж/б для колодцев и к-заций 0,7; 1; 1,5 м. Бурение. Высокое качество. Доставка манипулятором. Без выходных. Т. 8-967-470-46-77.

4.Немецкие пластиковые ОКНА. Скидки. Гарантия. Замер, д-ка — бесплатно. Т. 8-987-576-65-62.

5.АКЦИЯ — до 15 марта! **ТЕПЛИЦЫ** /оцинкованный профиль/ — 14600 р., /черный/ — 14000 р. Т. 89276687574.

8.Гравмассу, песок, щебень, торф, кирпичный бой, керамблок, керамзит. Пенсионерам, уч. ВОВ — скидки. Т. 8-905-199-01-22.

10.Сетку-рабицу от производителя — более 80 видов, сетка сварная — более 30 видов, **профнастил**, гвозди, **столбы**, проволоку. Изготовление ворот, калиток. Доставка. Выездная сварка/генератор/. Грузоперевозки. Т.: 68-05-67, 34-70-70.

11.Срубы на заказ. Т. 37-28-74.

14.Немецкие ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА. Низкие цены. Пенсионерам скидки. Замер, доставка — бесплатно. Без вых. Т. 89278558355.

15.Кирпич любой. Т. 8-961-339-33-63.

16.Гравмассу, песок, щебень, керамзит — недорого. Т. 8-905-346-56-71.

21.Керамблоки, гравмассу, песок. Т.: 89033456307, 8-917-675-75-28.

24.КОСИЛКИ, ГРАБЛИ, сажалки, копалки, очучники, опрыскиватели, погрузчики, БДФ. **Низкие цены.** Доставка. Т. 89278533596.

26.КЕРАМБЛОКИ /20x20x40, 12x20x40, 10x20x40/, **ке-рамзит** в мешках, **цемент**, кирпич, колодезные **кольца**. Т. 8-903-346-85-56.

28.Гравмассу, песок, навоз, кирп. бой. Пенсионерам и уч. ВОВ — скидки. Т. 89278556552.

61.СРУБЫ, строительство домов, башня «под ключ». Т. 89276670355.

76.Срубы с комплектацией, липовые срубы, **каркасные дома** — на заказ. Д-ка. Т. 89379528467.

91.БЫЧКОВ возрастом от 10 дней и 3-х месяцев, породы "Холмогоры" и "Голштино фризи". **Доставка — бесплатно.** Т. 8-903-320-27-47.

158.Прицеп мотоблока и трактора. Т. 8-905-344-47-35.

АУ «Издательский дом «Хыпар»
СДАЕТ ПОМЕЩЕНИЯ ПОД ОФИС
НА 3, 6-7 ЭТАЖАХ

Дома печати. Справки по телефонам:
28-83-64, 28-83-70, 56-04-17.

ТУЯНАТАП/КУПЛЮ

18.Бычков, тёлок, коров, лошадей. Тел. 8-962-599-47-06.

39.Бычков, коров, лошадей. Т. 89603109878.

50.Коров, тёлок. Т. 89278508564.

63.Закупаем поросят 5-20 кг. Т. 8-967-791-89-05.

65.КРС — дорого. Т. 8-906-132-76-04.

93.Бычков, коров, тёлок, лошадей — дорого. Т. 89613440382.

ПУЛАШУ/УСЛУГИ

36.Олег Боголюбов маг, экстрасенс,